

The Relationship between AI Application Skills and AI Ethical Awareness of Master's Degree Students in the Educational Administration Program at an Autonomous University from the Academic Year 2023-2024

Kornruck Sinloyma¹, Suchada Nanthachai² and Sudarat Sarnsawang³

Department of Education, Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand

E-mail: rassakul.ud@ku.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-9112-3058>

E-mail: feduypnc@ku.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-0359-8959>

E-mail: fedusdrs@ku.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3020-2538>

Received 18/03/2025

Revised 03/04/2025

Accepted 07/05/2025

Abstract

Background and Aims: Master's degree students in the educational administration program, as future school administrators or educational executives, will be leaders in determining the direction of artificial intelligence technology in the education system. Understanding both skills and ethics is, therefore, extremely important. This study aimed to (1) study AI application skills and AI ethical awareness, (2) compare AI application skills and AI ethical awareness among genders, year levels, and disciplines, and (3) study the relationship between AI application skills and AI ethical awareness.

Methodology: The questionnaire was used as a tool to collect data from the entire population of 119 people from the educational administration program at an autonomous university in the academic year 2023-2024. The IOC score was 0.67 - 1.00, and the reliability coefficient was 0.94. The data was analyzed using descriptive statistics of percentage, mean score, and standard deviation.

Results: (1) AI application skills score and AI ethical awareness were rated at a high level. (2) Male students' AI application skills and female students' AI ethical awareness were rated at high levels. (3) The second-year students had a higher mean score in both AI application skills and AI ethical awareness than the first-year students. The scores of both groups were rated at a high level. (4) Health Education and Physical Education had a high mean score for AI application skills, and Thai Language had the highest mean score for AI ethical awareness.

Conclusion: The relationship between AI application skills and AI ethical awareness of master's degree students in the educational administration program at an autonomous university from the academic year 2023-2024 showed a statistically significant positive correlation at the significance level of .01 ($r = 0.66^{**}$).

Keywords: AI Application Skills; AI Ethical Awareness

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง

ปีการศึกษา 2566-2567

กรรกร สีนลอยมา¹, สุชาติ นันทะไชย² และ สุรัตน์ สารสว่าง³

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาในอนาคต จะเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในระบบการศึกษา การเข้าใจทักษะการใช้และจริยธรรมจึงสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ (2) เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์

ระเบียบวิธีการวิจัย: ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บข้อมูลกับประชากรทั้งหมด จำนวน 119 คน จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 โดยแบบสอบถามมีค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 และมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย: (1) ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (2) ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของเพศชายและความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3) ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าชั้นปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก และ (4) กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามีค่าเฉลี่ยทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์อยู่ในระดับมาก และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผล: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.66^{**}$)

คำสำคัญ: ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์; ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์

บทนำ

โลกปัจจุบันได้เปลี่ยนผ่านจากยุค VUCA¹ สู่ยุค BANI² ทำให้มนุษย์ต้องพัฒนาทักษะที่หลากหลายเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ประเทศไทยได้กำหนดนโยบายไทยแลนด์ 4.0 เพื่อพัฒนาประเทศด้วยนวัตกรรม ซึ่งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันขับเคลื่อนการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ขณะเดียวกัน สมาคม

¹ Volatility ความผันผวน, Uncertainty ความไม่แน่นอน, Complexity ความซับซ้อน และ Ambiguity ความคลุมเครือ

² Brittle ความเปราะบาง, Anxious ความกังวล, Nonlinear คาดเดาได้ยาก, Incomprehensible ความไม่เข้าใจ

ผู้ประกอบการปัญญาประดิษฐ์ประเทศไทยและสมาคมปัญญาประดิษฐ์ประเทศไทยร่วมกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และ บริษัท เอสซีบี เอกซ์ จำกัด (มหาชน) มีนโยบายขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยปัญญาประดิษฐ์ สร้างความตระหนักรู้ถึงการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2567) อีกทั้งพนักงานคนไทยกว่าร้อยละ 92 ได้ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการทำงาน ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั่วโลกที่มีการใช้งานเพียงร้อยละ 75 (ธนวัฒน์ สุธรรมพันธุ์, 2567)

จะเห็นได้ว่าปัญญาประดิษฐ์มีความเกี่ยวข้องกับนโยบายทุกภาคส่วน ดังที่ อรรถพล สังขวาสี (2567) กล่าวว่า “การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี AI ก็เป็นส่วนสำคัญต่อการพัฒนาครูเพื่อใช้ในกระบวนการเรียนรู้ให้เข้ากับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้เท่าทันเทคโนโลยี สนับสนุนและพัฒนาการใช้เทคโนโลยี AI ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมในการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง” ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในเรื่องปัญญาประดิษฐ์ ดังนี้ (1) ทักษะการเข้าใจปัญญาประดิษฐ์ (2) ทักษะการวิเคราะห์ปัญญาประดิษฐ์ (3) ทักษะการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (4) ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม และ (5) ทักษะการตระหนักถึงบทบาทมนุษย์ต่อปัญญาประดิษฐ์ ทักษะเหล่านี้เป็นกุญแจสำคัญสู่ความสำเร็จในยุคดิจิทัลเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและสังคมโดยรวม

ขณะเดียวกันก็มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิด เห็นได้จากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในทางที่ผิด การเข้าถึงข้อมูลส่วนตัว รวมถึงการทุจริตทางการศึกษา ส่งผลให้คุณค่าของการศึกษาลดลง ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์จึงมีความสำคัญต่อการป้องกันและยับยั้งปัญหานี้ โดยมีองค์ประกอบ (1) ความตระหนักรู้ด้านความโปร่งใส (2) ความตระหนักรู้ด้านความรับผิดชอบ (3) ความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัย (4) ความตระหนักรู้ด้านความเป็นส่วนตัว และ (5) ความตระหนักรู้ด้านความเท่าเทียม เป็นธรรม โดยผู้ศึกษาได้สังเคราะห์ข้อมูลจาก สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2565) และ UNESCO (2023) ช่วยให้เกิดการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมตลอดจนการสร้างเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษา นิสิตปริญญาโทจำเป็นต้องมีทักษะและความตระหนักรู้ในด้านนี้เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเป็นผู้นำทางการศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้ศึกษาสนใจศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 ว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งผลให้ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ มีความแตกต่างกันหรือไม่ เนื่องจากนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาในอนาคต จะเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในระบบการศึกษา การเข้าใจทักษะการใช้และจริยธรรมจึงสำคัญอย่างยิ่งเพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมั่นคง ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมแก่นิสิตปริญญาโทรุ่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาระการเรียนรู้
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์

Long and Magerko (2020) อธิบายว่า ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

- (1) ปัญญาประดิษฐ์คืออะไร (2) ปัญญาประดิษฐ์สามารถทำอะไรได้ (3) ปัญญาประดิษฐ์ทำงานอย่างไร (4) ปัญญาประดิษฐ์ควรถูกใช้ และ (5) ผู้คนรับรู้เกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์อย่างไร

จากข้อความข้างต้น ผู้ศึกษาได้สังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์สำหรับนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) ทักษะการเข้าใจปัญญาประดิษฐ์ (2) ทักษะการวิเคราะห์ปัญญาประดิษฐ์ (3) ทักษะการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (4) ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม และ (5) ทักษะการตระหนักถึงบทบาทมนุษย์ต่อปัญญาประดิษฐ์

2. แนวคิดเกี่ยวกับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์

สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2564) กล่าวว่า ความฉลาดของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มีประสิทธิภาพ และมีความสามารถมากกว่ามนุษย์ ผลจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์อาจเป็นโทษหากนำไปใช้ในทางที่ผิด

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (2565) กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ เช่น การออกแบบ พัฒนา ประยุกต์ใช้ เป็นต้น ต้องคำนึงถึงหลักการสากลด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์

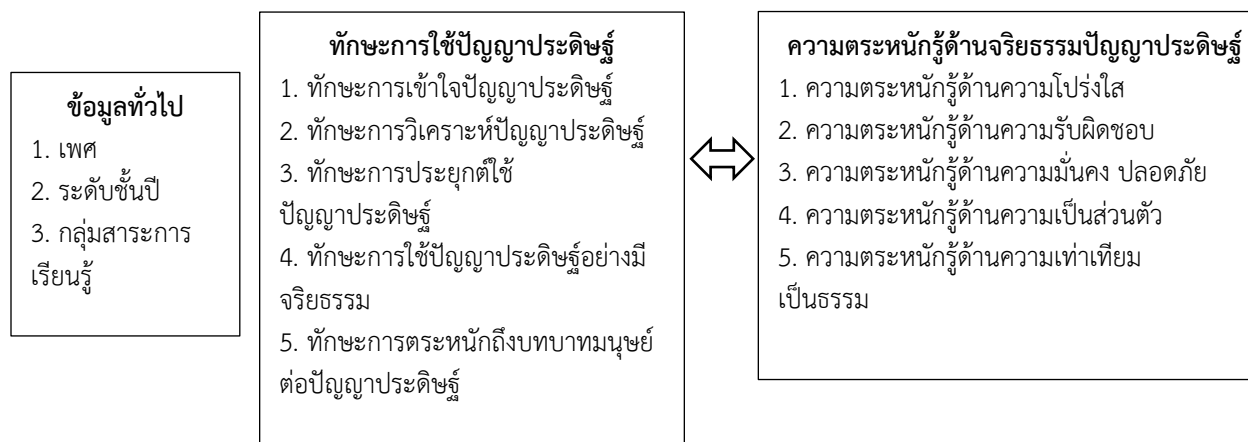
UNESCO (2023) กล่าวว่า การผสมผสานหลักจริยธรรมเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างครอบคลุมโดยไม่ได้มุ่งสร้างสิ่งใหม่ทั้งหมด แต่พัฒนาต่อยอดจากองค์ความรู้และเครื่องมือเดิมพร้อมเติมเต็มช่องว่างที่ยังมีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อความข้างต้น ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์มีดังต่อไปนี้ (1) ความตระหนักรู้ด้านความโปร่งใส (2) ความตระหนักรู้ด้านความรับผิดชอบ (3) ความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัย (4) ความตระหนักรู้ด้านความเป็นส่วนตัว และ (5) ความตระหนักรู้ด้านความเท่าเทียม เป็นธรรม

3. บริบทของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 มีจำนวนประชากรทั้งหมด จำนวน 119 คน และเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด โดยแบ่งเป็น นิสิตปริญญาโทชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน และ นิสิตปริญญาโทชั้นปีที่ 2 จำนวน 59 คน

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือ นิสิตปริญญาโทคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 โดยเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด จำนวน 119 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือโดยขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) โดยแบบสอบถามมีค่า IOC เท่ากับ 0.86 เมื่อพิจารณารายข้อได้มากกว่า 0.67 ในทุกข้อ จากนั้นทำการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นที่ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางบัณฑิตวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์ ถึงนิสิตปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง

ปีการศึกษา 2566-2567 และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้ Google Form ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 119 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้ เพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 สถิติที่ใช้ ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 โดยใช้วิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 ผู้ศึกษาขอเสนอเป็น 5 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N = 119)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	36	30.30
หญิง	78	65.50
เพศทางเลือก	5	4.20
รวม	119	100.00
2. ระดับชั้นปี		
ชั้นปีที่ 1	60	50.42
ชั้นปีที่ 2	59	49.58
รวม	119	100.00
3. กลุ่มสาระการเรียนรู้		
ฝ่ายบริหาร	8	6.72
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	30	25.21

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์	19	15.97
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	12	10.08
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ	19	15.97
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา	7	5.88
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	9	7.56
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ การงานอาชีพ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	9	7.56
อื่น ๆ	6	5.05
รวม	119	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 และเป็นเพศทางเลือก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.20 เมื่อพิจารณาระดับชั้นปี พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 50.42 และระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 49.58 เมื่อพิจารณากลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.21 รองลงมาเป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.97 และต่ำที่สุดเป็นอื่น ๆ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 5.05

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์

(N = 119)

ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์	μ	σ	ระดับทักษะ	อันดับ
1. ทักษะการเข้าใจปัญญาประดิษฐ์	4.31	0.52	มาก	2
2. ทักษะการวิเคราะห์ปัญญาประดิษฐ์	3.69	0.67	มาก	5
3. ทักษะการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์	4.02	0.60	มาก	4
4. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรม	4.03	0.67	มาก	3
5. ทักษะการตระหนักถึงบทบาทมนุษย์ต่อปัญญาประดิษฐ์	4.34	0.68	มาก	1
รวม	4.08	0.45	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการตระหนักถึงบทบาทมนุษย์ต่อปัญญาประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในอันดับแรก ($\mu = 4.34$, $\sigma = 0.68$) รองลงมา คือ ทักษะการเข้าใจปัญญาประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.52$) และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ทักษะการวิเคราะห์ปัญญาประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.67$)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์

(N = 119)

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์	μ	σ	ระดับ ความตระหนักรู้	อันดับ
1. ความตระหนักรู้ด้านความโปร่งใส	4.25	0.63	มาก	4
2. ความตระหนักรู้ด้านความรับผิดชอบ	4.38	0.66	มาก	2
3. ความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัย	4.38	0.63	มาก	1
4. ความตระหนักรู้ด้านความเป็นส่วนตัว	4.17	0.76	มาก	5
5. ความตระหนักรู้ด้านความเท่าเทียม เป็นธรรม	4.34	0.65	มาก	3
รวม	4.30	0.58	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.30$, $\sigma = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในอันดับแรก คือ ความตระหนักรู้ด้านความมั่นคง ปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.63$) รองลงมา คือ ความตระหนักรู้ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความตระหนักรู้ด้านความเป็นส่วนตัว อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\mu = 4.17$, $\sigma = 0.76$)

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับ

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี และกลุ่มสาระการเรียนรู้

จำแนกตามเพศ

ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพศชายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเพศหญิง และเพศทางเลือก ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.47$), ($\mu = 4.08$, $\sigma = 0.44$) และ ($\mu = 3.81$, $\sigma = 0.61$) นอกจากนี้ ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดอันดับแรก รองลงมาเป็นเพศชาย และเพศทางเลือก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.58$), ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.60$) และ ($\mu = 4.13$, $\sigma = 0.65$)

จำแนกตามระดับชั้นปี

ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.43$) และ ($\mu = 4.05$, $\sigma = 0.48$) นอกจากนี้ ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 ($\mu = 4.38$, $\sigma = 0.44$) และ ($\mu = 4.23$, $\sigma = 0.69$)

จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก ($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.42$) รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.38$) และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\mu = 3.93$,

$\sigma = 0.35$) นอกจากนี้ ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สูงสุดเป็นอันดับแรก ($\mu = 4.55$, $\sigma = 0.32$) รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ($\mu = 4.54$, $\sigma = 0.36$) และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\mu = 4.12$, $\sigma = 0.44$)

ส่วนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท

(N = 119)

ทักษะการใช้ ปัญญาประดิษฐ์	ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์					รวม	ระดับ ความสัมพันธ์
	ความ ตระหนักรู้ ด้าน ความ โปร่งใส	ความ ตระหนักรู้ ด้านความ รับผิดชอบ	ความ ตระหนักรู้ ด้านความ มั่นคง ปลอดภัย	ความ ตระหนักรู้ ด้านความ เป็นส่วนตัว	ความ ตระหนักรู้ ด้านความ เท่าเทียม เป็นธรรม		
ทักษะการเข้าใจ ปัญญาประดิษฐ์	.38**	.33**	.36**	.34**	.43**	.65**	สูง
ทักษะการ วิเคราะห์ ปัญญาประดิษฐ์	.30**	.16	.22*	.32**	.29**	.54**	ปานกลาง
ทักษะการ ประยุกต์ใช้ ปัญญาประดิษฐ์	.36**	.27**	.31**	.38**	.26**	.57**	ปานกลาง
ทักษะการใช้ ปัญญาประดิษฐ์ อย่างมีจริยธรรม	.66**	.59**	.60**	.61**	.52**	.60**	สูง
ทักษะการ ตระหนักถึง บทบาทมนุษย์ต่อ ปัญญา ประดิษฐ์	.60**	.57**	.55**	.48**	.41**	.53**	ปานกลาง
รวม	.42**	.30**	.36**	.68**	.60**	.66**	สูง

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท ในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.66^{**}$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์สูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ทักษะการเข้าใจปัญหาประดิษฐ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง ($r = 0.65^{**}$) รองลงมา คือ ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมีจริยธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับสูง ($r = 0.60^{**}$) และต่ำที่สุดคือ ทักษะการตระหนักถึงบทบาทมนุษย์ต่อปัญญาประดิษฐ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในระดับปานกลาง ($r = 0.53^{**}$)

อภิปรายผล

1. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ทักษะการตระหนักถึงบทบาทมนุษย์ต่อปัญญาประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ทักษะการเข้าใจปัญหาประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก และทักษะการวิเคราะห์ปัญหาประดิษฐ์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของนิสิต ทำให้นิสิตมีโอกาสนสัมผัสและใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เสมอ เช่น การใช้แชทบอท การใช้เครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการเรียนและการทำงาน สอดคล้องกับ UNESCO (2020) พบว่า ปัจจุบันมีการนำปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้ในวงการการศึกษาอย่างกว้างขวาง ครอบคลุมทั้งด้านการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจและการพัฒนาอย่างยั่งยืน ความสำเร็จนี้เกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน ภายใต้กรอบการดำเนินงานที่คำนึงถึงจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์ มีกฎระเบียบชัดเจนในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และมีกระบวนการทำงานที่โปร่งใสตรวจสอบได้

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก คือ ความตระหนักรู้ด้านความมั่นคงปลอดภัย อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความตระหนักรู้ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก และความตระหนักรู้ด้านความเป็นส่วนตัว อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นอันดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่านิสิตอยู่ในยุคที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและใช้งานปัญญาประดิษฐ์ในชีวิตประจำวัน จึงมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย ดานะ (2566) พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านจริยธรรมให้นักเรียนในยุคปัญญาประดิษฐ์ มีความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบของปัญญาประดิษฐ์ และการเสริมสร้างความสามารถในการตัดสินใจเชิงจริยธรรม โดยผนวกเนื้อหาด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษา และเน้นย้ำถึงความสำคัญของการประสานความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคการศึกษา ภาคอุตสาหกรรม และภาครัฐ พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมดิจิทัล โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การสร้างสังคมที่มนุษย์และปัญญาประดิษฐ์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน

2. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพศชายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นเพศหญิง และเพศทางเลือก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะสนใจและเปิดรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ มากกว่า นอกจากนี้ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งเสริมให้เพศชายเข้าสู่สายงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า ส่งผลให้เพศชายมีโอกาสนในการพัฒนาทักษะด้านปัญญาประดิษฐ์มากกว่าเพศอื่น สอดคล้องกับ Koetsier (2023) กล่าวว่า การใช้งานปัญญาประดิษฐ์ในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและได้กลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของผู้คน เนื่องจากสามารถช่วยอำนวยความสะดวกได้ในหลากหลายด้าน อย่างไรก็ตาม ยังพบ

ปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศในการเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ โดยจากการศึกษาพบว่าผู้ชายมีอัตราการใช้งานเครื่องมือ Generative AI มากกว่าผู้หญิงถึง 2 เท่า อีกทั้งปัจจัยหลักเป็นผลมาจากการที่อุตสาหกรรมเทคโนโลยีมีส่วนพนักงานผู้ชายมากกว่าผู้หญิงอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีผู้หญิงทำงานในสายงานเทคโนโลยีเพียงร้อยละ 27.6 จึงส่งผลให้ผู้ชายมีโอกาสในการเข้าถึงและใช้งานเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มากกว่า

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากสูงสุดอันดับแรก รองลงมา เป็นเพศชาย และเพศทางเลือก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศหญิงมักจะมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาผลกระทบของการกระทำและให้ความสำคัญกับมิติด้านความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ วินัส ภักดีนรา และคณะ (2561) พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนจริยธรรมทางเพศวิถีสูงกว่าเพศชาย อันเป็นผลมาจากการกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ประกอบกับการหล่อหลอมทางสังคม และวัฒนธรรม เพศชายและเพศหญิงมีความคิดความเชื่อที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้มีจริยธรรมทางเพศวิถีที่แตกต่างกัน

3. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจาก นิสิตชั้นปีที่ 2 ได้ผ่านการเรียนและมีประสบการณ์ด้านการใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาแล้ว 1 ปีการศึกษา ทำให้มีความคุ้นเคยและเข้าใจการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการเรียนและการทำงานมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 นอกจากนี้ หลักสูตรการเรียนการสอนในชั้นปีที่ 2 มีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์มากขึ้น สอดคล้องกับ วรรณวิศา สืบบุญธรรม คล้ายจำแลง (2566) ได้ระบุ โครงสร้างหลักสูตร และคำอธิบายรายวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 ได้ผ่านการเรียนในรายวิชา 01152522 การบริหารทรัพยากรบุคคลทางการศึกษา และ 01152519 นวัตกรรมทางการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นรายวิชาที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ อีกทั้งนิสิตได้ผ่านการอบรมในหัวข้อ “AI ในการบริหารจัดการสถานศึกษา” จากวิทยากรที่มีชื่อเสียง ทำให้นิสิตได้มีโอกาสฝึกฝนและพัฒนาทักษะเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตระดับชั้นปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นนิสิตระดับชั้นปีที่ 1 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตชั้นปีที่ 2 ได้ผ่านการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์มาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ได้เรียนรู้ถึงผลกระทบและความสำคัญของจริยธรรมในการใช้งานปัญญาประดิษฐ์มากขึ้น สอดคล้องกับ วรรณวิศา สืบบุญธรรม คล้ายจำแลง (2566) ได้ระบุโครงสร้างหลักสูตร และคำอธิบายรายวิชาสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 ได้ผ่านการเรียนในรายวิชา 01152526 การพัฒนาจริยธรรมวิชาชีพสำหรับผู้บริหารการศึกษา หากพิจารณาระดับความตระหนักรู้ จะเห็นได้ว่าระดับความตระหนักรู้ของนิสิตชั้นปีที่ 1 และ 2 จะอยู่ในระดับมาก สัมพันธ์กับ หนังสือ ดิษฐ์โรจน์ และคณะ (2567) กล่าวว่า ความตระหนักรู้ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มีชั้นปีแตกต่างกันพบว่ามีความตระหนักรู้ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการเรียนรู้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เนื่องจาก กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษานำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การใช้แอปพลิเคชัน

ติดตามสุขภาพ การวิเคราะห์ท่าทางการเคลื่อนไหวในการเล่นกีฬา สอดคล้องกับ วาสิฎฐี สายสุดใจ และ ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์ (2565) พบว่า นวัตกรรมและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ในหลากหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสุขศึกษาและพลศึกษา ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ไม่ว่าจะเป็นการติดตามและวิเคราะห์การเคลื่อนไหวร่างกาย หรือการสร้างแรงจูงใจในการดูแลสุขภาพผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ ส่งผลให้นักเรียน นิสิต มีสุขภาพที่ดีขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด สูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีการสอนที่เน้นการวิเคราะห์ ตีความ และพิจารณาบริบททางสังคมและวัฒนธรรมสอดแทรกประเด็นด้านจริยธรรมผ่านการวิเคราะห์วรรณกรรมและการแสดงความคิดเห็นเชิงวิพากษ์ สอดคล้องกับวิจัยของ ดารกา วรรณวนิช (2562) พบว่า การพัฒนาคุณธรรมผ่านตัวแบบในแบบเรียนภาษาไทยผ่านกิจกรรม เช่น การตั้งคำถาม การอภิปราย การวิเคราะห์วรรณคดี การแสดงความคิด และกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรม ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งความรู้และคุณธรรมไปพร้อมกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.66^{**}$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในปัจจุบันบูรณาการเรื่องจริยธรรมเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ในฐานะผู้บริหารการศึกษาในอนาคต นิสิตอาจตระหนักถึงการใช้ปัญญาประดิษฐ์จำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษาทั้งครู นักเรียน และชุมชน จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพัตรา ปากดี (2566) พบว่า การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการศึกษานั้น มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยด้านการจัดการเรียนการสอนปัญญาประดิษฐ์ได้นำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างสื่อการเรียนรู้วัดและประเมินผล ตลอดจนการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ของบุคลากรทางการศึกษา ในส่วนของความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นถึงข้อควรพิจารณาที่สำคัญ โดยเฉพาะประเด็นด้านจริยธรรมในการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ การคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล รวมถึงการตระหนักถึงขอบเขตและข้อจำกัดในการทำงานของปัญญาประดิษฐ์ ทั้งนี้ การเตรียมความพร้อมในด้านนโยบาย บุคลากร ข้อมูล และเทคโนโลยี ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมให้การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีจริยธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์กับความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ของนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐแห่งหนึ่ง ปีการศึกษา 2566-2567 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง ดังนั้น ควรส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ควบคู่ไปกับการสร้าง

ความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมให้แก่บัณฑิตอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งผู้เรียนจะต้องเป็นผู้นำทางการศึกษาในอนาคต ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการพัฒนาทั้งด้านทักษะและจริยธรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ และสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้ประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในสถานการณ์จริงภายใต้กรอบจริยธรรมที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาการเปรียบเทียบทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์และความตระหนักรู้ด้านจริยธรรมปัญญาประดิษฐ์ระหว่างนิสิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน เพื่อให้เห็นความแตกต่างของการพัฒนาทักษะและความตระหนักรู้ในบริบทที่แตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- ดาร์กา วรณวนิช. (2562). การใช้ตัวแบบในแบบเรียนภาษาไทยเพื่อพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียน. *วารสารวิจัยเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้*, 2(2), 1-5.
- ธนวัฒน์ สุธรรมพันธุ์. (2567, 19 มิถุนายน). พนักงานกว่า 92 เปอร์เซ็นต์ ใช้ AI ช่วยในการทำงาน บริษัทพร้อมจ้างคนมีทักษะ AI มากกว่าประสบการณ์. *ไทยรัฐออนไลน์*.
<https://www.thairath.co.th/lifestyle/tech/2794505>
- วรรณวิศา สืบบุญธรรม คล้ายจำแลง. (2566). คู่มือนิสิตปริญญาโท ปีการศึกษา 2566 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาคพิเศษ [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วาสิฏฐี สายสุดใจ, และ ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์. (2565). นวัตกรรม เทคโนโลยีดิจิทัลกับการออกกำลังกายและเล่นกีฬา. *วารสารศาสตร์การศึกษาและพัฒนามนุษย์*, 6(2), 115-130.
- วินัส ภักดิ์นรา, และคณะ. (2561). การพัฒนาจริยธรรมทางเพศวิถีของนักศึกษาโดยการปรึกษากลุ่มเชิงบูรณาการ. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 20(3), 173-186.
- วุฒิชัย ดานะ. (2566). จริยธรรมในยุคปัญญาประดิษฐ์: การเตรียมนักเรียนสำหรับอนาคต. *วารสารวิชาการจินตาสี*, 1(3), 213-224.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). *Thailand AI Ethics Guideline*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2565). *แนวปฏิบัติจริยธรรมด้านปัญญาประดิษฐ์*. ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2567, 1 สิงหาคม). สมาคม AIEAT และ AIAT ผนึกกำลัง สวทช. และ SCBX แฉลงความพร้อมจัดงาน AI THAILAND FORUM 2024. สืบค้นจาก https://www.nstda.or.th/home/news_post/press-conference-ai-thailand-forum-2024-20240801/
- สุพัตรา ปากดี. (2566). แนวทางการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- หนึ่งฤทัย ดิษฐ์โรจน์, และคณะ. (2567). ความตระหนักรู้ในการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. *วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ*, 4(6), 43–58.
- อรรถพล สังขวาสี. (2567, 1 สิงหาคม). ศธ. สยายปีกสู่เวทีโลก มุ่งเป้ายกระดับการศึกษาด้วย AI พร้อมสร้างความตระหนักรู้แก่เยาวชนในการปกป้องสิ่งแวดล้อม. *ศธ.360 องศา*.
<https://moe360.blog/2024/08/01/moe-green-education/>
- Koetsier, J. (2023, November 27). Men are 2X more likely to use generative AI than women: Report. *Forbes*. <https://www.forbes.com/sites/johnkoetsier/2023/11/27/men-2x-more-likely-to-use-generative-ai-than-women-report/>
- Long, D., & Magerko, B. (2020). What is AI literacy? Competencies and design considerations. In *Proceedings of the 2020 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems* (pp. 1–16). <https://doi.org/10.1145/3313831.3376727>
- UNESCO. (2020). *Artificial intelligence in education: Challenges and opportunities for sustainable development*. The United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization.
- UNESCO. (2023). *Ethical impact assessment: A tool for the recommendation on the ethics of artificial intelligence*. The United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization.

